

האם מישוהו תהה פעם מאין שאב סטנלי קובריק את השראתו לקומריה המקאברית שלו, דוקטור סטריינג'לב, שייך לראות סרט תעודי אשר יוצג בקרוב בארץ, בשם קפה אטומי. עוד יותר מזה, אילולא השתמש כבר קובריק בשם כיצד למדתי לחדול מדאגות ולאהוב את הפצצה כשם מישהו לסרט שלו, איאפשר היה למצוא שם הולם יותר לסרט החדש.

כיצד יכול להיות שסרט משנות ה-80 מהווה השראה לסרט שנעשה 20 שנה קודם לכן? הרי זה מאנאכרוניזם. כמעט, אבל לא לגמרי. כי קפה אטומי מהווה אוסף מרוכז של קיטעי יומנים, סירטי הסברה, ראינות מצולמים וקיטעי תעודה צבאיים, שצולמו כולם בין סוף מלחמת-העולם השנייה, לאמצע שנות ה-50, כאשר אימת השואה הגרעינית היתה בשיאה. הצגת כל הקטעים הללו, זה בצד זה, ללא תוספת מילת הסבר אחת, מקרינה

מישקמי. אני אוהבת את אייקי לראות שחורות

את אותו ההומור השחור והמתריד שמאפיין את הסרט של קובריק, ומאחר שזה חי או באמריקה (היום הוא חי באנגליה), היה בוודאי חשוף לגלי התעמולה הזאת שניתכו עליו מכל צד.

קרוב ל-30 שנה נרמה היה שמאזן האימה הוא יציב כליכך, עד שאימת הפצצה נשכחה מעט. בעיות מסוג אחר העסיקו את העולם, אלא שבשנים האחרונות, עם צמד אקדוחנים המנהלים את שתי המעצמות הגדולות, הסכירות של לחיצה שרירותית על הכפתור הולכת וגדלה מרקה לרקה, מכאן, שיש בהחלט מקום לסרט כמו קפה אטומי.

מה מנסים צמד האחים קווין ופירס ראפרטי, ושותפתם למבצע, ג'ין לודר, להוכיח בסרט זה? התשובה לא כליכך פשוטה. מצד אחד, מדובר כאן בדרכים שבהם השתמש הממשל האמריקאי כדי להרגיל את הציבור למחשבה שיש פצצה,

מחווה לשפילברג

בעקבות האוצר הרומנטי (גת. תל-אביב. ארצות-הברית) - ג'ואן וילדר היא מחברת רומנים רבני מכר למשרתות. סופרת מצליחה החיה בגפה בניו-יורק, ונוטה לשקוע מדי פעם בפעם בהזיות רומנטיות שבהן היא מתאהבת בניכורים הדמיוניים, שיצרה בעצמה. יום בהיר אחד היא נאלצת לרדת לקולומביה, שבדרום-אמריקה. כדי לחפש את עקבות אחותה שנעלמה. וכך, בקפיצה אחת, היא עוברת מן הסיבבה המוגנת והמסודרת שלה בעיר, אל לב הגונגלים ואל הרפתקות מסמרות שיער, ההולמות להפליא את אופי הסיפורים שהיא נוהגת לכתוב. היא אף מוצאת גבר כלבבה, פרא-אדם בלי התחייבויות ובלתי קשורים, אשר מצטרף למסעותיה לא מתוך מניעים הומאניסטיים ואפילו לא רגשיים, אלא מתוך רדיפת בצע, תרתי משמע.

כל זה ביחד, יוצר סרט שמזכיר במידה רבה את נוסחת הפלא של אינדיאנה ג'ונס ואת סטיבן ספילברג, ואין צורך להתמלא מאחר שהבימאי, בוב זמקיס, גדל והתפתח בצילו של ספילברג, חוץ מזה, התסריט דומה להפליא למחצית הראשונה של סרט בשם קרח ירוק שהיה הרבה פחות מוצלח ולא הוצג אף פעם בארץ. מה שנותר מאותו סרט, מלבד הסיפור, זה גם הנבל הראשי.

מבלי להיכנס לכל פרטי המירדף על פני כל מדינת קולומביה אחרי אוצר של איזמרגדים, ובמיוחד אבן אחת מסנוורת.

לגרד את הבעיה

ריוצ'ל לינדזי נעדרת (גורדון. תל-אביב. אנגליה) - מה שעשוי להיות מרתק על מסך קטן, תוך כדי שיחה עם השכן ולגימת כוס-קפה, נחשף לא פעם, אולי בשל גודל המסך ואולי בשל תנאי ההקרנה השונים, כמאמץ ועום ושטחי להתמודד עם נושאים גדולים ורציניים.

סרט טלוויזיה זה, לדוגמה, מתיימר להציג את התעלומה של הילדים הבורחים מביתם עוד בשנות העשרה המוקדמות שלהם, ומחפשים לעצמם פרנסה עצמאית משלהם. ליתר דיוק, מדובר בילדה בת 11 שנעלמת יום בהיר אחד, ללא שום הסבר סביר, ובאביה המתעקש לחפש אותה ללא הרף, למרות שהתהליך של החיפוש דומה יותר מכל למציאת מחס בערימת שחת.

אבל, מאחר שמדובר בסרט, לא זו בלבד שהאב מוצא את הילדה, הוא מצליח, תוך כדי החיפושים, להיתקל אפילו ברומן קטן עם אשה, שגם בנה נעלם באורח דומה. תוך כדי ההתקרבות בין השניים מוזמן הקהל לעקוב אחר תהליכי המחשבה המיוחדים שהורים במצב כזה מפתחים לעצמם, והתגודות המתמידות שבין תיקווח לייאוש.

התסריטאי סטיבן מוליאקוב רצה מאוד, כנראה, להישאר בגבול המודע, ולכן נמנע בעקשנות ממתן כל הסבר שהוא למתרחש על המסך, עד כדי כך שבמרבית הזמן מתקבל הרושם שהכל שרירותי ומיקרי.

טרנר ודאגלס: בתנועה מתמדת

אפשר לציין שהשילוב שבין פעילות, הומור ואתרי צילום מרהיבים ומראיים, עובד כאן היטב. הסרט, ועימו הקהל, נמצאים כל הזמן בתנועה מתמדת.

מייקל דאגלס, שלא רק הפיק, אלא גם מופיע בתפקיד הראשי, יכול היה למצוא שחקן מבריק ממנו לתפקיד. אבל אינו מפריע, ואילו קאתלין טרנר, שלהטה כולה בחושניות של כחום הגוף מגלה כאן כישרון קומי בלתי מבוטל. באמריקה זה היה להיט גדול, יש להניח שזה יקרה גם כאן.

קייט הארדי - קטן מדי למסך גדול

גם אם אפשר להניח שאדם המחפש את בנו ואינו יודע אפילו היכן להתחיל, יעבור תקופות ארוכות של חלון ותהייה חסרת תוחלת, אין טעם להעביר תחושות אלה אל הסרט, כי אז מבריחים את הצופה, במקום להעמיד אותו מול בעיה חברתית חשובה, וגם אם יכול להיות שבמקרים רבים אין הסבר מניח את הדעת למעשה של הצעירים, והם עצמם אינם מבינים זאת די הצורך, הרי ברנע שפוליאקוב משאיר את המצב כך גם בסרט, כל מה שהוא עושה, זה להזכיר שיש בעיה כזאת.

לאפשרות שפצצה זו אינה תיאורית בלבד, אלא ניתנת גם לשימוש מעשי, ומעל לכל, לרעיון שאם אמריקה משתמשת בפצצה, סביר להניח שביום מן הימים תצטרך גם לעמוד בפני העובדה שאויביה משתמשים בה נגדה.

כדי להגיע לחומר הנכון, נברו השלושה במשך אלפי שעות צפיה בכל הארכיונים והדיגיטציות שמצאו ברחבי ארצות-הברית, כאשר הם נעזרים בניסיון קודם שהיה להם בהפקת סרטים דומים, הבנויים על אותו העיקרון.

החומר שדלו עשוי להיחשב לגרוטסקה מסורפת, אילולא מדובר באינפורמציה שגובשה בכל הרצינות והופצה בכל הרצינות על-ידי מימשל אחראי לכאורה, של הגדולה במעצמות תבל, מול ההפצצה והוועות של הירושמה, מוצגים כזה אחר זה פול טיבטס הטייס הראשון שהטיל את המטען הגרעיני על יפן, ומאז מצא לעצמו מפלט בתוך האלכוהול והטירוף, וטייס אחר, זה שנשלח לנאגאסקי, והתייחס לכל העניין כאל מבצע ספורטיבי מרתק, משהו כמו הבקעת שער בכדורגל (בריוק כמו הטייס של קובריק בדוקטור סטריינג'לב).

מה אפשר לומר, כאשר מול ההרס המוחלט וחסר הפשרות של הפצצה, המוטלת נסיונית, על אי מרוחק באוקיאנוס השקט, מביאים סרט הסברה שבו חיילים אמריקאים מסבירים לילידים של אותם האיים מרוע עליהם לעזוב את מקומם, והם, כך טוען הקריין בסרט התעמולה, מקבלים

(המשך בעמוד 54)

תלמידי בית-ספר מתרגלים התגוננות מפני הפצצה איך לאהוב את הפצצה